

vilde derfor ønske, at § 1 maatte formuleres saaledes, at Afsløsningen ikke kunde skee paa en saadan Maade, paa en saadan Tid og under saadanne Omstændigheder, at det, som man ønskede at tilvende Bønderne, skulde blive anseet af dem for et Onde. Nu er det jo en almindelig Erfaring, at, naar en ny Lov skal udkomme, saa maaden, hvis det skal ventes, at den skal modtages med Belyllie og bære heldige Frugter, knytte sig til den eksisterende Tilstand, og derfor mener jeg, at denne Evangslov skulde nærme sig saavidt muligt det virkelige Liv, jeg mener den Maade, hvorpaa Hovet hidtil ved frivillig Overenskomst er blevet afløst paa forskjellige Godser paa Landet, nemlig ved gjensidige Foreninger mellem de Hovetberettigede og de Hovetpligtige. Det er vel saa, at en Evangslov maa vige bort fra dette Synspunkt; men jeg anseer det for ønskeligt, at den viger saa lidt som muligt bort deraf og nærmer sig saameget som muligt til, at det kunde ansees som en gjensidig Forening af begge Parter; men dette mener jeg muligt tilnærmelsesviis kunde skee, naar det blev bestemt, at i det Tilfælde en Hovetberettiget ønskede Hovet afløst paa sit Gods, skulde i det mindste $\frac{1}{3}$ Deel af de Hovetpligtige være enig med ham; i modsat Tilfælde, naar de Hovetpligtige ønskede det, saa vilde jeg efter Alt, hvad jeg har hørt idag med Hensyn til Betænkelseheden ved Sagen, stemme for, at i det mindste $\frac{2}{3}$ Dele maatte være enige om Sagen. Det er disse Bemærkninger, jeg har anseet det for min Pligt at henlede det ærede Things Opmærksomhed paa, og navnlig, om det ærede Udvalg ikke skulde finde, at der var Grund til at optage en saadan Bestemmelse i denne Paragraph.

Udler: Jeg vil tillade mig nogle korte Bemærkninger, for at understøtte Udvalgets Endringsforslag. Jeg har sjelden og næsten aldrig hørt Meningerne være saa enige i nogen Sag som i denne angaaende Hovetets Fordærvelighed og Skadelighed. Dette have vi læst i alle de Bilag, som ere komne os tilhænde, baade Landbocommissionens og de fra den forrige og fra den nærværende Indenrigsminister, og det lyder fra alle Sider i denne Sal, at denne Fordærvelighed, — jeg op-

tager en æret Landsthingsmands Ord som de stærkeste, der ere brugte i Sagen, — at denne Fordærvelighed ikke blot i pecuniær, men ogsaa i moralsk Henseende rammer ikke blot Bønderne, men ogsaa Brugeren og Staten i det Hele. Da altsaa denne Fordærvelighed er fuldkommen anerkjendt, er Staten ikke blot berettiget, men, efter min Ansuelse, forpligtet til at gjøre Alt, hvad der kan tjene til saasnart som muligt at borttrydde denne Fordærvelse, og at anvende alle Midler, som, uden at krænke Eiendomsretten osv., maatte kunne benyttes, og derfor, da det jo aabenbart er indlysende, at en Trediedeel lettere kan indsee deres sande Vel end en Halvdeel, mener jeg, at Regjeringen bør træffe Foranstaltninger i Overensstemmelse dermed, og Landsthinget anbefale Udvalgets Forslag. Jeg stemmer altsaa for Udvalgets Forslag om, at en Trediedeel skal være berettiget til at forlange Afsløsning.

S. Nielsen: Omendkjendt jeg ikke henhører til Hovetbønderne, — og jeg takker min Gud for, at jeg kan sige, at jeg ikke henhører til dem, — troer jeg dog, at jeg har maattet forrette Hovet af den Eiendom, jeg har. Vi have nemlig for en 10 a 12 Aar tilbage ogsaa været paalagte Hovet, det vil sige, vi have været paalagte Prestationer med at høre Steen til Hovedlandene. Vi have i det Sogn, hvori jeg boer, været beordrede til at hente Steen næsten 2 Mill fra vort Hjem, og det ikke et lille Quantum, men 3 Cubikkvæder for hver Gaard. Naar man altsaa regner 16 Læs paa hver Cubikkvæde, bliver det altsaa 48 Læs Steen af hver Gaard. Jeg troer, det var et antageligt Hovet, vi havde dengang. Det blev af Stænderne, saavidt jeg erindrer, dengang vedtaget at afholde Licitationer, og det er ogsaa senere bleven fuldbyrdet saaledes. Vi ere derved vel blevene betyngede med de højere aarlige Afgifter; men uagtet dette, og uagtet, — det veed vi vel — Pengen for Bønderne ikke ere saa vel at bekomme, og især i Aaringer som disse her to sidste have været; — uagtet dette føle vi os dog lykkelige ved at være blevene fritagne for denne Byrde, — thi den er ligefrem en Byrde, — og vi ansee os saavel som enhver Anden at være berettiget til at være frie Mænd. Naar vi ere frie